Lietas arhīva Nr. C-3702-20/34
ECLI:LV:ZRT:2020:1001.C73370220.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2020. gada 1. oktobrī

Zemgales rajona tiesa,
tiesnese Inese Tumanova,
rakstveida procesā izskatīja civillietu SIA "Intrum Latvia" prasībā pret /pers. B/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2020. gada 14. aprīlī SIA "Intrum Latvia" (turpmāk – prasītāja) cēla prasību tiesā pret /pers. B/ (turpmāk – atbildētāja) par parāda piedziņu (lietas 4.-5. lapa).

Prasītāja lūdz tiesu piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai:

1. aizdevuma summas parādu 3193,49 *euro*;
2. aizdevuma lietošanas procentus par laiku no 21.09.2016. līdz 19.04.2017. - 354,95 *euro*;
3. līgumsodu par laiku no 21.10.2016. līdz 19.04.2017. - 207,90 *euro*;
4. likumiskos procentus par laiku no 20.04.2017. līdz 27.03.2020. - 570,57 *euro*;
5. parāda piedziņas izdevumus 17 *euro*;
6. tiesas izdevumus, ar brīdinājumu izsniegšanu saistītos izdevumus 5,44 *euro*.

Prasība pamatota ar Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6. pantu, Ministru kabineta 2013. gada 29. janvāra noteikumu Nr. 61 „Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2. punktu, Civillikuma 1., 1587., 1589., 1716., 1717., 1720., 1753., 1756., 1759., 1765., 1798., 1801., 1805., 1806., 1811., 1828., 1832., 1835., 1934., 1943. un 1946. pantu.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka 2018. gada 25. jūlijā starp Bigbank AS Latvijas filiāli (turpmāk – Cedents) un prasītāju noslēgts Cesijas līgums, saskaņā ar kuru prasītāja ieguva prasījuma tiesības uz atbildētājas saistībām ar visām blakus tiesībām.

[1.2] 2016. gada 22. martā starp Cedentu un atbildētāju noslēgts aizdevuma līgums Nr. 16143011/10AK (turpmāk – Aizdevuma līgums), saskaņā ar kuru Cedents izsniedza atbildētajai aizdevumu 3500 *euro* apmērā, un atbildētāja apņēmās atmaksāt aizdevumu, procentus par aizdevuma lietošanu un citus no Aizdevuma līguma izrietošos maksājumus līguma maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā.

Ievērojot to, ka atbildētāja neveica aizdevuma un citu no Aizdevuma līguma izrietošo maksājumu atmaksu Aizdevuma līguma maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā, kā arī to, ka atbildētājas maksājumu saistību kavējums pārsniedza 30 dienas, Cedents, atbilstoši Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 2. punktam vienpusēji atkāpās no Aizdevuma līguma ar 2017. gada 19. aprīli un pieprasīja tūlītēju parāda atmaksu.

[1.3] Uz prasības pieteikuma sagatavošanas dienu atbildētājas neizpildītas saistības ir 3548,44 *euro*, kas sastāv no neatmaksātā aizdevuma 3193,49 *euro* un procentiem par aizdevuma lietošanu 354,95 *euro* apmērā.

[1.4] Ievērojot to, ka atbildētāja neveica aizdevuma un citu no Aizdevuma līguma izrietošo maksājumu atmaksu līguma maksājumu grafikā noteiktajā kārtībā, atbilstoši Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 4. punktam, atbildētājai ir pienākums maksāt līgumsodu 0,5% apmērā no nokavētās maksājumu summas par katru kavējuma dienu.

Ņemot vērā minēto, prasītāja uzskata, ka atbildētājai ir pienākums maksāt līgumsodu 207,90 *euro* apmērā.

[1.5] Prasītāja uzskata, ka ir pamats piedzīt no atbildētājas likumiskos procentus 570,57 *euro* apmērā par laiku no 2017. gada 20. aprīļa līdz 2020. gada 27. martam.

[1.6] Atbilstoši Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6. pantam un Ministru kabineta 2013. gada 29. janvāra noteikumu Nr. 61 „Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2. punktu, atbildētājam ir pienākums atlīdzināt prasītājai, kā parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam, radušos parāda atgūšanas izdevumus 17 *euro* apmērā, jo pirms prasības celšanas tiesā atbildētājs Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma ietvaros ir aicināts labprātīgi nokārtot savas paradu saistības. Atbildētāja ir vairākkārtīgi informēta par nenokārtotajām saistībām.

[1.7] Pirms prasības celšanas tiesā prasītāja ir vērsusies pret atbildētāju par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā saskaņā ar Civilprocesa likuma 50.[1] nodaļu. Tā kā saistība piespiedu izpildīšanai brīdinājuma kārtībā nodota netika, prasītājam ir atlīdzināmi ar brīdinājuma izsniegšanu saistītie izdevumi Civilprocesa likuma 41. pantā noteiktajā kārtībā.

Motīvu daļa

[2] Pārbaudot un novērtējot lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasītājas prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

[3] Saskaņā ar Civillikuma 1402. pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma. Saskaņā ar Civillikuma 1590. pantu, katrai pusei ir pret otru prasījuma tiesība par līguma izpildīšanu. Savukārt, Civillikuma 1587. pants noteic, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējiem izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Civillikuma 1589. pants noteic, ka vienpusēja atkāpšanās no līguma ir pielaižama, kad tāda tiesība bijusi noteikti pielīgta.

Saskaņā ar Komerclikuma 463. panta pirmās un otrās daļas noteikumiem, līzinga līgums ir tāds līgums, ar kuru komersants (līzinga devējs) apņemas iegūt īpašumā līzinga ņēmēja izraudzītu lietu no līzinga ņēmēja izraudzītas trešās personas (pārdevēja) un nodrošināt šīs lietas nodošanu līzinga ņēmēja lietošanā, bet līzinga ņēmējs apņemas pieņemt šo lietu un samaksāt nolīgto atlīdzību.

[3.1] Tiesa konstatēja, ka 2016. gada 22. martā starp Bigbank AS Latvijas filiāli, kā aizdevēju, un atbildētāju, kā aizņēmēju, noslēgts Aizdevuma līguma Nr. 16143011/10AK (turpmāk – Aizdevuma līgums), saskaņā ar kuru aizdevējs piešķīra atbildētājai aizdevumu 3500 *euro*, kas izmaksāts

atbildētājai Aizdevuma līgumā noteiktajā kārtībā (lietas 12. lapa).

Tiesa atzīst, ka Aizdevuma līgums noslēgts tiesīgi, aizdevējs izpildīja ar līgumu noteikto saistību - izsniedza tajā noteikto aizdevumu atbildētājam.

[3.2] 2018. gada 25. jūlijā starp aizdevēju un prasītāju tika noslēgts Cesijas līgums Nr. 8.8.1.3-1/383, saskaņā ar kuru prasītāja ieguva prasījuma tiesības uz atbildētāja saistībām ar visām blakus tiesībām (lietas 16., 17. lapa), par ko atbildētājai ir paziņots 2018. gada 1. augustā (lietas 18. lapa).

Tiesa nekonstatēja apstākļus, ka liecinātu, ka prasītāja savas tiesības izlietotu negodprātīgi, jo prasītāja pamatparāda summu aprēķināja atbilstoši Aizdevuma līguma noteikumiem.

Atbildētājs nav izmantojis tiesības iesniegt iebildumus par celto prasību un pierādījumus par uzņemto saistību izpildi. Tiesai pārbaudot lietā esošos pierādījumus nav pamata apšaubīt prasītājas veikto parāda aprēķinu.

Tiesa atzīst, ka prasītājas prasījums par pamatparādu 3193,49 *euro* un aizdevuma lietošanas procentiem 354,95 *euro* apmērā ir pamatots un apmierināms.

[4] Tiesa atzīst, ka prasība daļā par līgumsoda 207,90 *euro* piedziņu ir noraidāma, ievērojot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas.

Tiesa, ņemot vērā darījuma dalībniekus, līguma noteikumus un mērķi, atzīst, ka tiesiskajās attiecībās, kas izveidojās starp aizdevēju un atbildētāju uz līguma pamata, atbildētājs ir uzskatāms par patērētāju Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 1. panta 3. punkta izpratnē. Savukārt aizdevējs, kuras prasījuma tiesību pārņēmēja ir prasītāja, – par pakalpojumu sniedzēju minētā likuma 1. panta 4. punkta izpratnē. Līdz ar to pušu attiecības ir vērtējamas, piemērojot ne tikai Civillikuma un Komerclikuma normas, bet arī Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas kā speciālās tiesību normas.

Prasības pieteikumā norādīts, ka atbilstoši Aizdevuma līguma vispārējo noteikumu 4. punktam atbildētājam ir pienākums maksāt līgumsodu 0,5 % apmērā no nokavētās maksājumu summas par katru kavējuma dienu.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta pirmā daļa aizliedz ražotājam, pārdevējam vai pakalpojuma sniedzējam piedāvāt tādus līguma noteikumus, kas ir pretrunā ar līgumslēdzēju pušu tiesiskās vienlīdzības principu, šo likumu un citiem normatīvajiem aktiem.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta trešā daļa paredz, ka līguma noteikums, kuru līgumslēdzējas puses savstarpēji nav apspriedušas, ir netaisnīgs, ja tas pretēji labticīguma prasībām rada būtisku neatbilstību līgumā noteiktajās līgumslēdzēju pušu tiesībās un pienākumos par sliktu patērētājam. Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešajā daļā dota netaisnīgo līguma noteikumu definīcija un uzskaitījums. Cita starpā par netaisnīgu līguma noteikumu uzskatāmi noteikumi, kas uzliek patērētājam, kurš neizpilda vai nepienācīgi izpilda līgumsaistības, neproporcionāli lielu līgumsodu vai citu kompensāciju par līgumsaistību neizpildi vai nepienācīgu izpildi salīdzinājumā ar līgumsaistību neizpildīšanas vai nepienācīgas izpildīšanas radīto zaudējumu vai ņemot vērā citus apstākļus (4. punkts).

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta piektā daļa noteic, ka līguma noteikums vienmēr ir uzskatāms par savstarpēji neapspriestu, ja tas sastādīts iepriekš un līdz ar to patērētājam nav bijis iespējams ietekmēt attiecīgā noteikuma saturu; īpaši tas attiecas uz iepriekš sagatavotiem tipveida līgumiem.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta septītā daļa paredz, ka, ja ražotājs, pārdevējs vai pakalpojuma sniedzējs apgalvo, ka līguma noteikumi ir savstarpēji apspriesti ar patērētāju, viņa pienākums ir to pierādīt.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2006. gada 7. marta spriedumā lietā Nr. SKA-59 norādījis, ka par apspriestiem līguma noteikumiem ir atzīstams tāds līguma noteikums, par kuru līgumslēdzēji savstarpēji apspriežot (savstarpēji apmainoties viedokļiem) ir vienojušies. Iepriekš sastādīta tipveida līguma noteikumi ir savstarpēji neapspriesti. Teorētiska iespēja apspriest katru līguma noteikumu atsevišķi nepierāda, ka tā konkrētajā gadījumā ir notikusi.

Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta vienpadsmitā daļa noteic, ka tiesa, izšķirot strīdu vai veicot citas no ražotāja, pārdevēja vai pakalpojuma sniedzēja un patērētāja noslēgtā līguma izrietošās procesuālās darbības, izvērtē līguma noteikumus un strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju nepiemēro līgumā ietvertos netaisnīgos noteikumus.

Tiesa atzīst, ka līgumsoda apmērs 0,5% dienā ir nesamērīgi liels un tam nav nekāda ekonomiska pamatojuma, šāda noteikuma iekļaušana līgumā nostāda patērētāju neizdevīgā stāvoklī un ir pretrunā ar labticīguma prasībām. Lietā nav iesniegti pierādījumi, kas dotu pamatu secināt, ka, slēdzot līgumu, minētā punkta noteikumi ar atbildētāju tika apspriesti.

Līdz ar to minētais līguma noteikums ir atzīstams par netaisnīgu līguma noteikumu norādīto Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normu izpratnē.

Augstākās tiesas Civillietu departaments 2015. gada 21. oktobra spriedumā lietā Nr. SKC-206/2015, interpretējot Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6. panta vienpadsmito daļu un tajā ietvertās normas piemērošanas tiesiskās sekas, norādīja, ka no minētās normas teksta, kas formulēts, transformējot Eiropas Padomes 1993. gada 5. aprīļa direktīvas 93/13/EEK par negodīgiem noteikumiem patērētāju līgumos 6. pantā iekļautos pamatnosacījumus, izriet, ka strīda atrisināšanai attiecībā uz patērētāju līguma netaisnīgie noteikumi nav piemērojami.

Kā norādījusi Eiropas Savienības Tiesa, Direktīvas 93/13 6. panta 1. punkts jāinterpretē tādējādi, ka Valsts tiesām ir vienīgi pienākums noraidīt negodīga līguma noteikuma piemērošanu, lai patērētājam neradītu saistošas sekas, bet tām nav tiesību koriģēt šā noteikuma saturu (2015. gada 21. janvāra sprieduma lietā C-482/13 – Unicaja Banko un Caixbank 28. punkts).

Minēto ievērojot, secināms, ja līguma noteikums atzīts par negodīgu, tad tiesa to nepiemēro, nevis vērtē, kāds būtu līgumsaistību taisnīgāks noregulējums.

Ievērojot norādītās Patērētāju tiesību aizsardzības likuma normas un judikatūras atziņas, tiesa atzīst, ka prasība daļā par līgumsoda 207,90 *euro* piedziņu ir noraidāma, jo prasījums izriet no netaisnīga līguma noteikuma Patērētāju tiesību aizsardzības likuma 6.panta trešās daļas 4.punkta izpratnē, kas nav piemērojams.

[5] Prasītāja lūdz likumiskos procentus 570,57 *euro* par laiku no 2017. gada 20. aprīļa līdz 2020. gada 27. martam.

Civillikuma 1756. pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Civillikuma 1753. pants nosaka, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (844. pants) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Civillikuma 1763. panta 1. punkts nosaka, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Tiesa atzīst, ka aprēķinātais procentu parāds atbilst Civillikuma 1765. un 1763. panta nosacījumiem un prasītājas prasījums par likumisko procentu 570,57 *euro* apmērā piedziņu ir pamatots un apmierināms.

[6] Prasītāja lūdz piedzīt parāda piedziņas izdevumus 17 *euro* apmērā.

Parādu ārpustiesas atgūšanas likuma 6. panta pirmā daļa nosaka, ka parādniekam ir pienākums atlīdzināt parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam radušos parāda atgūšanas izdevumus, ja to atlīdzināšana tiek pieprasīta un nepastāv strīds par parāda esamību.

Ministru kabineta 2013. gada 29. janvāra noteikumu Nr. 61 „Noteikumi par parāda atgūšanas izdevumu pieļaujamo apmēru un izdevumiem, kuri nav atlīdzināmi" 2. punktā noteikts, ka parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzējam ir tiesības no parādnieka pieprasīt, lai tas atlīdzinātu pamatotus parāda atgūšanas izdevumus, kas atbilst šādam pieļaujamam apmēram: par rakstiska paziņojuma sagatavošanu un nosūtīšanu parādniekam, kurā sniegta informācija par parāda esību un aicinājums labprātīgi izpildīt kavētās maksājumu saistības, un par nepieciešamajām darbībām parādnieka faktiskās kontaktinformācijas noskaidrošanai, ja parādnieks nav sasniedzams, - kopā ne vairāk kā 7 *euro*; par citām parāda atgūšanai papildus veiktajām

darbībām – kopā ne vairāk kā 10 *euro* parāda atgūšanas procesā, līdz parādnieks izpildījis maksājuma saistības pret parāda atgūšanas pakalpojuma sniedzēju vai kreditoru.

Tādējādi prasītāja pierādīja savas tiesības prasīt atbildētājam atlīdzināt parāda piedziņas izdevumus.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. pantu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Tā kā prasība tiek apmierināta daļēji, no atbildētāja par labu prasītājai piedzenami samaksātie tiesas izdevumi proporcionāli tiesas apmierinātā prasījuma apmēram.

[7.1] Iesniedzot prasības pieteikumu, prasītāja samaksāja valsts nodevu 408,40 *euro* (lietas 6., 7. lapa) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumiem 5,37 *euro* (lietas 8. lapa), kopā 413,77 *euro*.

[7.2] Apmierinot prasību par summu 4136,01 *euro* apmērā no sākotnēji celtās prasības par summu 4343,91 *euro*, prasība tiek apmierināta par 95,21 % un par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi 393,95 *euro* (95,21% no 413,77).

[8] Tiesa atzīst, ka ir noraidāms prasītājas lūgums par ar brīdinājuma izsniegšanu saistīto izdevumu piedziņu Civilprocesa likuma 41. pantā noteiktajā kārtībā.

Tiesa konstatē, ka atbilstoši Civilprocesa likuma 406.^{3} panta trešajai daļai samaksātie tiesāšanās izdevumi 5,44 *euro*, nomaksāti kā ar brīdinājuma izsniegšanu saistītie izdevumi tiesvedības lietā par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā saskaņā ar Civilprocesa likuma 50.^{1} nodaļas noteikumiem (lietas 10. lapa).

Civilprocesa likuma 41. pants paredz tiesas izdevumu atlīdzināšanu. Savukārt tiesas izdevumu veidi noteikti Civilprocesa likuma 33. panta otrajā daļā, proti valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Līdz ar to, ar brīdinājuma izsniegšanu saistītie izdevumi nav atzīstami par tiesas izdevumiem Civilprocesa likuma 41. panta izpratnē.

[9] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.^{1} pantam atbildētājai nosakāms sprieduma labprātīgas izpildes termiņš – 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

[10] Saskaņā ar Civillikuma 1765. pantu un Civilprocesa likuma 195. pantu prasītājai nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles dienai) saņemt likumiskos sešus procentus gadā no piespriestās, bet neatmaksātās pamatparāda summas, taču nepārsniedzot pamatsummas apmēru.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 195., 204.^{1} pantu, tiesa

nosprieda

1. prasību apmierināt daļēji.
2. Piedzīt no /pers. B/, personas kods /personas kods/, par labu SIA "Intrum Latvia", reģistrācijas Nr. 40203088409:
2.1. aizdevuma summas parādu 3193,49 *euro*;
2.2. aizdevuma lietošanas procentus par laiku no 21.09.2016. līdz 19.04.2017. - 354,95 *euro*;
2.3. likumiskos procentus par laiku no 2017. gada 20. aprīļa līdz 2020. gada 27. martam 570,57 *euro*;
2.4. parāda piedziņas izdevumus 17 *euro*;
2.5. tiesas izdevumus 393,95 *euro*,
kopā 4529,96 *euro* (četri tūkstoši pieci simti divdesmit deviņi *euro* 96 cents).
3. Noraidīt prasību daļā par līgumsoda piedziņu 207,90 *euro* apmērā.
4. Noraidīt SIA "Intrum Latvia" lūgumu par ar brīdinājuma izsniegšanu saistīto izdevumu piedziņu 5,44 *euro* apmērā.
5. Noteikt, ka spriedums labprātīgi izpildāms 10 dienu laikā pēc tā stāšanās likumīgā spēkā.
6. Noteikt SIA "Intrum Latvia" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētājas likumiskos 6 (sešus) % gadā no parāda pamatsummas 3193,49 *euro*.
7 . Noteikt, ka SIA "Intrum Latvia" labā piedzenamo naudas summu samaksa veicama AS "Luminor Bank", konta Nr. LV84NDEA0000081667899.

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas (datums, kad spriedums ir pieejams tiesas kancelejā), iesniedzot sūdzību Zemgales rajona tiesā.

Sprieduma sastādīšanas un pieejamības tiesas kancelejā datums – 2020. gada 1. oktobris.

Tiesnese I.Tumanova